

„A KÜLÖNSZÁM AZT BIZONYÍTJA, HOGY JÓL DOLGOZTUNK”

Interjú Kovács Erzsébettel

A Köz-Gazdaság jelen különszáma a doktori hallgatók teljesítményére építve jeleníti meg az egyetemeken folyó szakmai munkát. Kovács Erzsébet, a Közgazdaságtudományi Kar dékánja a vele készült interjúnkban úgy fogalmazott, hogy „minden egyetemi képzés csúcsa a doktori képzés, akár az oktatók, akár a hallgatók oldaláról nézzük a képzési folyamatot”.

Sárvári Balázs – Trautmann László: A Budapesti Corvinus Egyetem három kara közül a Közgazdaságtudományi Kar bizonyos szempontból híd szerepet tölt be. Mi a kar feladata, és mi az a legfőbb szakmai kihívás, ami a kar előtt áll jelenleg?

Kovács Erzsébet: A Köz-Gazdaság olvasóinak elárulom, hogy az első kérdésre adandó válaszon gondolkodtam a legtöbbet. Már megválaszoltam az alább következő, négy másik kérdést, amikor visszatértem ide az elejére. „Én Közgázos vagyok”, ez volt a dékáni pályázatom mottója is, tehát a K Kar számomra maga a kiinduló pont, ha az egyetemre gondolok. Mi adjuk a közgazdasági, matematikai, statisztikai alaptudást minden hallgató számára, járjon bármilyen szakra is. Ez nagyon komoly, felelősségteljes feladat, hiszen velünk biztosan találkozhatnak az egyetemre jövő hallgatók. Némelyek számára siker és tudást adunk, némelyek elbizonytalanodnak, hogy számukra valóban vezet-e híd a túlsó partra, az alapozástól a szakmai tárgyak felé. Az egyetemi munkamegosztásban kettős szerepünk van. A saját szakjainkra járó – magas felvételi pontszámmal bejutó – válogatottan jó hallgatók oktatása mellett a másik két kar hallgatói számára is minőségi tudást kell adnunk. Mivel a szakok tudásigénye eltérő mélységű, nem oktathatunk konzerv tananyagot. A kar előtt álló egyik legfontosabb feladat az, hogy a társkarok szakfelelőseivel egyeztetve egyensúlyt teremtsen a kereslet és kínálat között, azaz a szakmai szttenderdek és a magas színvonal megtartásával oktassanak a kar oktatói a különböző szakokon.

A Közgazdaságtudományi Kar számára nagyon fontos kihívás a közgazdász hivatás képviselése, a tudományos jelenlét megerősítése és a hallgatói létszám emelése. Remek hallgatókat szuper - kutató és publikáló – oktatókkal tanítani, ez nagyon egyszerűen hangzó, de nagyon fontos, sok munkával elérhető cél. Mivel egyetemünk népszerű a hallgatók körében, a figyelmet elsősorban az oktatókra fordíthatjuk. A minőségi munka terén akkor haladhatunk előre, ha elismeréssel és pénzzel ösztönözzük az oktatóinkat. Közös munkánkat a két kiváló dékánhelyettes, Szabó-Bakos Eszter és Polt Rita, valamint a hatalmas munkabírású Dékáni Hivatal vezető, Farkas Zsuzsanna segíti. Nélkülük egy dékán keveset ér.

S. B. – T. L.: A Közgazdaságtudományi Kar működése szempontjából kiemelt jelentősége van a doktori iskolákkal, és különösen az Általános és Kvantitatív Közgazdaságtani Doktori Iskolával (ÁKKDI) való együttműködésnek. Milyen előnyök fakadnak ebből az együttműködésből és milyen szervezeti és személyi feltételei vannak annak, hogy ez az együttműködés még szorosabb legyen?

K. E.: Minden egyetemi képzés csúcsa a doktori képzés, akár az oktatók, akár a hallgatók oldaláról nézzük a képzési folyamatot. Karunkhoz szakmai értelemben legszorosabban a hosszú nevű ÁKKDI kapcsolódik. Ez a doktori iskola az egyik legrégebbi, és itt végzett számos kari oktatónk, ezért őszinte tisztelettel kell említeni alapítóját, Zalai Ernő akadémikus urat.

A hagyományt őrizve, de a megújításra is törekedve jelenleg Vincze János és Medvegyev Péter programigazgató, karunk professzorai vezetik ezt a doktori iskolát. Hallgatói is többségében a kari mesterszakok legkiválóbb végzettjei közül kerülnek ki.

Az előnyök közül érdemes kiemelni az oktatói utánpótlást, ami a többéves tehetséggondozói munkánk közvetlen eredménye. Ha a folyamatot a kezdeti évektől tekintjük, akkor a következő történik. Találkozunk egy hallgatóval, aki a kutatási témáink és tantárgyaink iránt érdeklődik, TDK dolgozatot ír, szakszemináriumi témát választ nálunk, majd felvételt nyer a doktori iskolába, ahol közös cikkeket írunk, és jó néhány évnyi közös munka után PhD fokozatot szerezve kollégánk lesz. Ez persze nem mindig ilyen rövid és sima, hiszen „nincs királyi út”, hogy az egyik kedvenc könyvem címét idézzem. Előnynek tekintem azt is, amit egy oktató nyer azzal, ha oktat és témavezetést vállal a doktori iskolában. A lehetőség, hogy bővítse a tananyagot, kutasson, publikáljon, minden oktató előtt nyitva áll, de a doktori képzésben ez a lehetőségen túl elengedhetetlen is. Erős az oda-visszahatás, hiszen a közös gondolkodás, az eredmények megvitatása révén színesedik a tudományos eredmények sora. Természetesen ezzel most a saját példámot idéztem fel. Közvetlen közelemben dolgozik most három egykori PhD hallgatóm, de a Gazdálkodástudományi Karon is van olyan kolléga, aki az irányításom alatt védett.

Az előnyök sorát gazdagítja az is, hogy a doktori képzés nem merev kari keretek között zajlik. Én például 2 évig vezettem a Gazdaságinformatikai Doktori Iskolát, ahol oktatók is és témavezetést is vállaltam. A Gazdálkodástani Doktori Iskolában is több feladatot vállaltam. Így megismerhettem a társkarok tehetséges, fiatal kollégáit, ami a további együttműködéshez kiváló alapot teremt. Ezeket a feladatokat dékánként már nem tudtam vállalni, de egykori PhD-seim közben „felnőttek”, ezért átvették tőlem a feladatok egy részét. A doktori iskolák közötti kapcsolatok nagyon fontosak, sok szálon szövődnek. Karunk több oktatója tanít más doktori iskolákban, a már említett kettő mellett a társadalomtudományi területhez kötődő programokban is. Sőt a Közgazdaságtudományi Kar oktatói között is vannak olyanok, akik más doktori programban végeztek, vagy ott habilitáltak. Ez az átjárás, összefonódás színesíti és a klasszikus értelemben egyetemessé teszi tudásunkat.

Több doktori iskola törzstagjai, témavezető oktatói karunk vezető tanárai, ezért a személyi és szervezeti feltételek biztosítva vannak. Mindenki átérzi, hogy az egyéni sikerek elérése során a közös célért is dolgozik: erős szakmai alapokon álló kapcsolati háló alakul ki akkor is, ha mégsem lesz minden végzett doktorandusz a kar vagy az egyetem munkatársa.

S. B. – T. L.: Ez a különszám is bizonyítja azt a tudományos potenciált, ami fiatal kollégáinkban rejlik. A kar hogyan tudja ösztönözni ennek a potenciálnak a kibontakozását, milyen szakmai és egyéb programokkal tudjuk segíteni fejlődésüket?

K. E.: A különszám témáinak sokszínűsége, a tanulmányokban megjelenő új látásmód valóban azt bizonyítja, hogy jól dolgoztunk. Jó szemmel vettük észre, hogy kit kell bátorítani, hogy jelentkezzen a doktori képzésre, kit kell támogatni, ha elbizonytalanodik, hogy jó helyen van-e, és kinek kell a néha csapongó gondolatait, a nehezen formálódó mondatait egyengetni, hogy megtalálja a saját témáját és stílusát. Az igazi sikert ez a szám is bizonyítja. Akkor dolgozunk jól, ha a doktori értekezés hipotéziseiben, módszereiben, eredményeiben túlmutat a témavezető korábbi eredményein.

A fiatal kollégákat számos módon tudjuk segíteni. Szinte mondani sem kell, olyan nyilvánvaló, hogy a közös publikációk révén a fiatalok bejutnak olyan folyóiratokhoz, nagy nemzetközi kiadókhoz is, amelyeket pályájuk elején egyedül nem érnének el. Ugyanilyen egyszerűen adódó segítség, hogy a doktori fokozatot szerző kollégát – bár lehet, hogy tanársegéd – egyenrangú munkatársnak tekintjük, aki nem helyettünk dolgozik. Az egyetemen az utóbbi két évben jelentős anyagi segítséget is tudunk adni a végzés előtt álló vagy a frissen végzett doktoroknak. Részben az egyetem saját forrásból, részben az MNB által nyújtott támogatásból kiválósági ösztöndíjra és konferencián való részvételre is pályázhatnak. E kötet kiadását is a BCE-MNB együttműködési megállapodás tette lehetővé.

S. B. – T. L.: A doktori iskolák mellett legalább ilyen fontosak azok a kutatási projektek, irányok, amelyek a karhoz kötődnek. Melyeket emelné ki ezek közül, és hogy látja ezek hasznosulását? Milyen területeken lát előrelépési lehetőséget?

K. E.: Erre a kérdésre nehéz röviden válaszolni, mert karunk oktatói nagyon sokféle témában, nagyon eredményesen kutatnak. Most összesítettük a TÉR táblákat, ezért természetesen is büszkélkedhetünk az Egészségközgazdaságtan Tanszék oktatóinak kiemelkedő kutatási és publikációs tevékenységével. Lendület programot is elnyert és több kolléga kutatását vezeti Tasnádi Attila, aki az egyetem tudományos rektorhelyettese.

De említenem kell saját tanszékemet, az Operációkutatás és Aktuáriustudományok Tanszékét is, ahol a kiterjedt oktatási tevékenység mellett több területen folynak magas szintű kutatások. Nemzetközi közösség vesz részt a Solymosi Tamás vezette Játékelmélet szemináriumokon, hogy saját kutatási eredményeiről itt adjon először számot. Ide kötődik a párosításokkal foglalkozó kollégáim egyik újabb projektje, hogy matematikai módszerekkel segítsék a vesetranszplantációk sikerét.

Legfrissebb sikerünk pedig az elnyert EFOP 3.6.2 pályázat, erről épp most vált publikussá a döntés. A Veszprémi Egyetem vezeti azt a konzorciumot, amelyben a Pécsi Egyetem mellett a mi karunk is jelentős mértékben részt vesz. Cserhádi Ilona vezetésével 4 témát kapcsoltunk össze. Andor László, Berde Éva és Cserhádi Ilona mellett én is egy alprojektet vezetek. Így karunk 4 tanszéke, számos kolléga és doktorandusz fog együtt dolgozni a következő években. A témához tartozik a fenntartható foglalkoztatás, az idősebbek képzése, foglalkoztatása, a regionális jólét mérése és a várható élettartam hosszabbodása miatt a halandóság változásának modellezése is. Kollektívánkat erősíti Michalkó Gábor vezetésével egy G kari csapat is.

S. B. – T. L.: Az egyetemen és a karon is sokszor elhangzik a nemzetköziesedés követelménye. Hogyan teljesít e tekintetben a kar és milyen fejlesztési irányokat lehet felvázolni?

K. E.: Nagyon jókor hangzott el ez a kérdés, mert az elmúlt években nagyot léptünk előre és most is friss sikerekről tudok beszámolni.

A három éve sikeresen futó angol nyelvű alapképzésnek (BA in Applied Economics) új vezetője van Golovics József személyében. Emellett az idén indult el az angol nyelvű mesterprogramunk (MA in Economic Analysis). Andor László állt az angol mesterszakot szervező kari csapat élére, munkáját Székely-Doby András segíti programkoordinátorként. Jól eső örömmel látjuk, hogy jelentős számú jelentkezőnk van, és a most folyó felvételi beszélgetések alapján remek hallgatók kezdik meg szeptemberben a tanévet.

Több éve sikerrel működik a Közgazdálkodás és közpolitika mesterszak angol nyelvű párja is. Itt Hajnal György és kollégái kiváló munkáját kell megemlítenem. Hajnal György szervezőmunkáját dicséri, hogy áprilisban nagy nemzetközi konferenciának adott otthont egyetemünk.

Az oktatási terület sikereihez tartozik, hogy több külföldi egyetemmel újítottuk meg vagy kezdeményeztünk szerződéses kapcsolatokat. Továbbá májusi hír az is, hogy az Egészségközgazdaságtan Tanszék javaslatára a Maastrichti Egyetem oktatóját, Pavlova asszonyt díszdoktorrá avattuk.

Számos nemzetközi pályázati részvételre kaptunk felkérést az utóbbi időben. Ezek között vannak sikeresek is, de vannak olyanok is, ahol még most tanuljuk, hogy miként kell magunkat „eladni” nemzetközi környezetben. Jó hír az, hogy néhány évi együttműködés után vannak olyan területek is, ahol már egyenrangú partnernek számítunk. Ilyen például a biztosításmatematika, ahol a nemzetközi trendeket követő mesterszakunk nagyon előkelő helyet foglal el évről évre a nemzetközi rangsorokban. Talán ennek is köszönhető, hogy Vékás Péter kollégámmal, korábbi doktoranduszommal egy fejezet erejéig szerzőtársak lettünk a Palgrave kiadónál most megjelenő *The Palgrave Handbook of Unconventional Risk Transfer* című könyvben.

A fentiek alapján talán elhiszi nekem a Köz-Gazdaság olvasója, hogyha azt írom, a K Kar az utóbbi években jól teljesít. Két éve vezetem dékánként a kart, és ez az interjú jó alkalmat teremtett arra, hogy áttekintsem, mit is tettünk ez alatt az idő alatt.

Új magyar nyelvű szakokon is dolgozunk, amire majd egy későbbi interjúban térek ki. Nemzetközi területen is jól haladunk, bár erős a verseny. Mindig lehet jobban és többet dolgozni, de elindultunk egy olyan úton, ami tartós sikerrel kecsegtet.

Köszönjük szépen a beszélgetést!

SÁRVÁRI BALÁZS – TRAUTMANN LÁSZLÓ

Lezárva: Budapest, 2017. május 29.